

ایجتیماعی طولملره بی تفاوت اولماغین ریشه‌سی، جهالتدیر

ریوایتلر اساسیندا طولمون تعریفی بئله‌دیر: «وضع الشی فی غیر موضعه» یعنی بیر شئی اؤز یئریندن کنار بیر یئره قویماق. بو سؤز «عدل» سؤزونون موقابیلینده دایانیر کی هر زادی اؤز یئرینه قویماق معنا سیندادر.

ریوایتلر اساسیندا طولمون تعریفی بئله‌دیر: «وضع الشی فی غیر موضعه» یعنی بیر شئی اؤز یئریندن کنار بیر یئره قویماق. بو سؤز «عدل» سؤزونون موقابیلینده دایانیر کی هر زادی اؤز یئرینه قویماق معنا سیندادر. فوراً دا بو سؤز انله بو معنادا گلیب؛ حضرت موسی‌نین(ع) قیصه‌سینده قیطی‌نین اؤلمه‌سیندن سونرا حضرت موسی (ع) بویورور: «... رب ظلمت نفسی» کی حضرت ایمام رضا(ع) بو آیه‌نین تفسیرینده بویورور یعنی بو کی «وضعت نفسی فی غیر موضعه». اؤزومو منه مخصوص اولمایان یئرده قرار وئریم.

قوران و ریوایتلر اساسیندا طولم اوج کوللی یئره بؤلونور کی بونلارین هر بیر آیری شاخه‌لره بؤلونور. نهج‌البلاغه‌نین 176-جی حکمتینده بئله گلیب: «بیلین کی طولم اوج جوره‌دیر: باغیشلانمایان طولم، و او طولم کی آلاهی طرفیندن بازخواست اولاجاق و باغیشلانان طولم. اما باغیشلانمایان طولم، آلاها شریک قرار وئرمدیر نتیجه‌کی بویورور (آلاهی [هنج‌واخت] طولمو باغیشلامایاجاق) و باغیشلانان طولم او طولمدور کی اینسان بیر سنری خیردا گوناھلارا مورتکیب اولماغینان اؤزونه انلر. اما او طولم کی آلاهی طرفیندن بازخواست اولوناجاق، او طولمدور کی جماعت بیر بیرینه انلیر.»

اوروج، ناماز و ساییر عیبادت‌لری ترک انله‌ماق کیمی حق‌الله بؤلومو، حقیقتده اینسان اؤزونه طولم انلیر و اؤزونو کمال، ایچ صفاسی و ایلاهی رحمته چاتماقدان محروم انلیر، اما جوربان اولمادان باغیشلانمایان طولم، حق‌الناسدیر.

اؤزونه طولم ائتمک یعنی اؤزونو محروم ائتمک؛ بیز دونیا یا گلنده بیر پایمیز وار کی ریوایتده بویورور «لائمن لانفسکم الا الجنة» یعنی هر بیریزین پای جنتدیر و آلاهی سیزی بونون اوجون یارادیب. آلاهی تعالی او مطلوب کمالا چاتماق یوللارینی اچیقلایب و بیر بؤلومونده اینسانلارین جانینا ایلهام انلیر «فالهمها فجورها و تقواها» هر اینسانا ییسیلیقلارین و یاخچیلیقلارین ایلهام انله‌دی. هیدایتین بیر بؤلومون پیغمبرلر اندر اما بیر بؤلومونو ده آلاهی تعالی اینسانین عقلینده و فیطرتینده یئرلشدیریب و بیزیم انله سرمایه‌لریمیز وار کی جانیمیزینان ممزوجدولار.

اینسان بو مسیرلردن ایستیفاده انلیر اینسانین حقّی اولان کمال نوقطه‌سینه چاتماسا، اؤزونو محروم انلیر و حقیقتده اؤزونه طولم انلیر.

البته اؤزونه طولم ائتمگین دالیسیندا، جماعته طولم انله‌ماق دا گلیر. یعنی بیر اینسانین وظیفه‌سی وار جامععه‌ده بونون بونوندا اولان وظیفه‌نی یئرینه یئتیرسین. ایندی بو اینسان گلیب اؤزونه طولم انلیه و لازیم اولان موقعیتده اولمایا (علمی و تقوایی ضعیف اولان) حقیقتده بو جامععه‌یه و جماعته ده طولم انلیر.

بیر سنری عیلتلر بیزی ایجتیماعی طولملرین قاباغیندا بی تفاوت انلیر. بو عیلتلرین بیری جهالتدیر. جهالت تربیتی، اخلاقی و رفتاری موشکوللرین عیلتدیر.

ریوایتلریمیزده همسایانین حق‌لری باره‌ده سؤزلر گنلیر و اونلاری رعایت انله‌ماق طولم میصدقلاریندان سایلیب. دین باخیمیندان چوخ زاد حق اوستونده‌دیر. حتّا حیوانلارین حقین رعایت انله‌ماق باره‌ده چوخلی ریوایتیمیز وار. بو نیشان وئریر کی ایش چوخ حساسدیر اما بیز اونلارین چوخوندان غافیلیک کی قطعاً اونلارا جواب وئرمله‌لی‌یک. اینسان هر حرکت و ایشینه گؤره مسئولدور.

لینک مطلب در سایت : <http://torki.tebyan-tabriz.ir/?MID=21&Type=News&id=584>